
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2017)0087

Ukrainalaiset poliittiset vangit Venäjällä ja Krimin tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 16. maaliskuuta 2017 ukrainalaisista vangeista Venäjällä ja Krimin tilanteesta (2017/2596(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen ja pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Ukrainasta ja Venäjästä, erityisesti 4. helmikuuta 2016 Krimin ja erityisesti Krimin tataarien ihmisoikeustilanteesta¹ ja 12. toukokuuta 2016 Krimin tataareista² antamansa päätöslauselmat, sekä Venäjällä laittomasti vangittujen ukrainalaisten tapauksia koskevat päätöslauselmansa, kuten 30. huhtikuuta 2015 Nadija Savtšenkon tapauksesta³ ja 10. syyskuuta 2015 Venäjästä ja erityisesti Eston Kohverin⁴, Oleg Sentsovin ja Olexandr Koltšenkon tapauksista⁵ antamansa päätöslauselmat,
- ottaa huomioon 27. maaliskuuta 2014 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 68/262 Ukrainan alueellisesta koskemattomuudesta ja 19. joulukuuta 2016 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 71/205 Krimin autonomisen tasavallan ja Sevastopolin kaupungin (Ukraina) ihmisoikeustilanteesta,
- ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen,
- ottaa huomioon Geneven sopimuksen siviilihenkilöiden suojelemisesta sodan aikana,
- ottaa huomioon Minskin sopimusten täytäntöönpanotoimenpiteitä koskevan paketin, joka hyväksyttiin ja allekirjoitettiin Minskissä 12. helmikuuta 2015 ja joka

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0043.

² Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0218.

³ EUVL C 346, 21.9.2016, s. 101.

⁴ Viron kansalainen.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0314.

kokonaisuudessaan hyväksyttiin 17. helmikuuta 2015 annetussa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2202 (2015),

- ottaa huomioon neuvoston päätökset Krimin niemimaan laittoman liittämisen vuoksi Venäjän federaatiolle asetettujen pakotteiden jatkamisesta,
  - ottaa huomioon Krimin niin kutsutun korkeimman oikeuden 26. huhtikuuta 2016 antaman päätöksen, jossa katsottiin, että Krimin tataarien kansankokous Mejlis on äärijärjestö, ja Mejlisin toiminta Krimin niemimaalla kiellettiin,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Krimin niemimaan laittomasta liittamisestä Venäjään tulee maaliskuussa 2017 kuluneeksi surulliset kolme vuotta;
- B. toteaa, että Venäjän federaatio liitti Krimin alueeseensa laittomasti ja rikkoi tällöin kansainvälistä oikeutta ja sekä Venäjän federaation että Ukrainan allekirjoittamia Eurooppa-sopimuksia, erityisesti YK:n peruskirjaa, Helsingin päätösasiakirjaa sekä vuonna 1997 tehtyä Ukrainan ja Venäjän federaation välistä ystävyys-, yhteistyö- ja kumppanuussopimusta;
- C. toteaa, että niin kauan kuin alue on liitettyä Venäjään, Venäjän viranomaisten on katsottava olevan vastuussa Krimin asukkaiden ja kansalaisten suojelemisesta alueella läsnä olevien valtaapitävien viranomaisten avulla;
- D. ottaa huomioon, että ihmisoikeusjärjestöjen ja julkisten lähteiden mukaan Venäjän lainvalvontaviranomaiset ovat asettaneet ainakin 62 Ukrainan kansalaista laittomasti syytteeseen poliittisista syistä ja että 49 heistä on Krimin asukkaita; ottaa huomioon, että ukrainalaisten poliittisen vankien määrä Venäjällä lisääntyi vuoden 2016 aikana siitä huolimatta, että kuusi ukrainalaista, ilahduttavaa kyllä, vapautettiin; ottaa huomioon, että 17 Ukrainan kansalaista on laittomasti vangittuna Venäjän federaatiossa ja 15 vallatulla Krimillä; ottaa huomioon, että ainakin sata ukrainalaista on Venäjän tukemien separatistien panttivankeina kammottavissa olosuhteissa Donetskin ja Luhanskin alueilla Ukrainassa;
- E. ottaa huomioon, että tietoja kidutuksesta ja julmasta ja halventavasta kohtelusta on kantautunut useista eri tapauksista; toteaa, että näitä väitteitä ei ole vielä tutkittu asianmukaisesti; ottaa huomioon, että kidutusta on käytetty tunnustusten saamiseksi ja syyllisyyttä koskevien väärien todisteiden tukemiseksi; ottaa huomioon, että tällaisten toimien kohteeksi on joutunut myös Krimillä toimivia asianajajia, jotka tarjoavat näille henkilöille oikeudellista apua, ja ihmisoikeuksien puolustajia, jotka raportoivat Krimillä poliittisista syistä tapahtuvista tahdonvastaisista katoamisista, sekä toimittajia, jotka raportoivat Krimin tataarien tilanteesta;
- F. ottaa huomioon, että monet vangeista ja vangituista ovat joutuneet vankiloissa ankariin ja epäinhimillisiin oloihin, joissa heidän fyysinen ja psyykinen terveystensä on uhattuna; ottaa huomioon, että osa vangeista tarvitsee kiireellistä lääketieteellistä apua ja hoitoa;
- G. ottaa huomioon, että Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous määritteli Venäjän 16. joulukuuta 2016 valtaajavallaksi ja tuomitsi Venäjän federaation toteuttaman Ukrainan alueeseen kuuluvan Krimin autonomisen tasavallan ja Sevastopolin

kaupungin väliaikaisen valtauksen ja totesi jälleen, ettei se tunnusta alueen liittämistä Venäjään;

- H. ottaa huomioon, että siviilihenkilöiden suojelemisesta sodan aikana tehdyn Geneven sopimuksen 70 artiklan mukaan ”suojelettuja henkilöitä ei valtaajavalta voi pidättää, syyttää tai tuomita ennen valtausta ... tehdyistä teoista tai silloin esitetyistä mielipiteistä”; ottaa huomioon, että YK:n yleiskokouksen päätöslauselmassa Venäjä katsotaan valtioksi, joka on valtaajavalta, ja todetaan, että sitä koskevat valtaajavallalle kuuluvat velvoitteet, kuten Krimin asukkaiden ja kansalaisten suojeleminen;
- I. ottaa huomioon, että poliittisia oikeuksia ja kansalaisoikeuksia koskeva rajoittava Venäjän lainsäädäntö on ulotettu koskemaan Krimiä, minkä seurauksena kokoontumis-, ilmaisu-, yhdistymis-, tiedonsaanti- ja uskonnonvapautta on rajoitettu voimakkaasti, ja toteaa, että uskottavista lähteistä on saatu tietoja uhkailusta, tahdonvastaisista katoamisista ja kidutuksesta;
- J. ottaa huomioon, että Krimiltä Ukrainan alueelle sisäisesti siirtymään joutuneita ihmisiä on noin 20 000, Krimin tataarien kansankokouksen Mejlisin toiminta on kielletty ja se on julistettu äärijärjestykseksi ja niemimaalla toimivat ukrainalaiset koulut on suljettu;
- K. ottaa huomioon, että Ukraina nosti 16. tammikuuta 2017 Kansainvälisessä tuomioistuimessa kanteen Venäjän federaation saattamiseksi vastuuseen terrorismin tukemisesta Ukrainan itäosassa ja etnisiin ukrainalaisiin ja Krimin tataareihin kohdistetusta syrjinnästä vallatulla Krimillä;
- 1. antaa tukensa Ukrainan itsemääräämisoikeudelle, riippumattomuudelle, yhtenäisyydelle ja alueelliselle koskemattomuudelle sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä ja toteaa jälleen tuomitsevänsä ankarasti sen, että Venäjän federaatio liitti Krimin autonomisen tasavallan ja Sevastopolin kaupungin laittomasti alueeseensa; antaa täyden tukensa unionin ja sen jäsenvaltioiden vakaalle ja jatkuvalla päätöksellä olla tunnustamatta liittämistä sekä asian vuoksi toteutetuille rajoittaville toimenpiteille;
- 2. muistuttaa, että Krimin niemimaan ihmisoikeustilanne on heikentynyt huomattavasti, että sananvapauden loukkaamisesta, tiedotusvälineiden väärinkäytöstä ja väestön pakottamisesta Venäjän kansalaisiksi on tullut järjestelmällistä ja että ihmisoikeuksia ja vapauksia ei taata Krimillä;
- 3. tuomitsee niin kutsuttujen viranomaisten erityisesti Krimin etniseen tataarivähemmistöön kohdistamat syrjintätoimet, heidän omistusoikeuksiensa rikkomisen, tämän yhteisön ja Venäjään liittämistä vastustavien henkilöiden yhä lisääntyvän uhkailun sekä sanan- ja yhdistymisvapauden puutteen Krimin niemimaalla;
- 4. kehottaa Venäjää vapauttamaan viipymättä kaikki sekä Venäjällä että Ukrainaan kuuluvilla väliaikaisesti vallatuilla alueilla laittomasti ja mielivaltaisesti vangitut Ukrainan kansalaiset ja huolehtimaan heidän turvallisesta kotiinpaluustaan ja toteaa, että näihin henkilöihin kuuluvat muun muassa Mikola Karpûk, Stanislav Klih, Oleksandr Koltšenko, Oleg Sentsov, Oleksij Čirnij, Oleksandr Kostenko, Serhij Litvinov, Valentyn Vihivskij, Viktor Šur, Andrij Kolomijec, Ruslan Zejtullaêv, Nuri Primov, Rustem Vaitov, Ferat Sajfullaêv, Ahtem Čijhoz, Mustafa Dehermendži, Ali Asanov, Inver Bekirov, Muslim Aliêv, Vadim Siruk, Arsen Džepparov, Refat Alimov, Zevri Abseitov, Remzi Memetov, Rustem Abiltarov, Enver Mamutov, Artur Panov, Evheniy Panov, Roman Susčenko ja ihmisoikeusaktivisti Emir-Usein Kuku sekä monet

muut, ja kehottaa Venäjää antamaan edellä mainituille henkilöille sekä Radio Free Europe/Radio Liberty -radiokanavalle tekemästään journalistisesta työstä syytteessä olevalle Mikola Semenalle luvan matkustaa vapaasti;

5. korostaa, että Venäjän federaation 21. maaliskuuta 2014 tekemä päätös Krimin liittämisestä on edelleen laiton, ja tuomitsee ankarasti Venäjän viranomaisten sen jälkeen tekemät päätökset antaa kaikille Krimin asukkaille Venäjän passit;
6. muistuttaa Venäjän federaatiota, jonka tosiasiallisessa hallinnassa Krim on ja jota sitovat kansainvälinen humanitaarinen oikeus ja ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus, että se on valtaajavaltana velvollinen varmistamaan ihmisoikeuksien suojelun Krimin niemimaalla, ja kehottaa Venäjän viranomaisia myöntämään esteettömän pääsyn Krimille Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj), Yhdistyneiden kansakuntien ja Euroopan neuvoston kansainvälisille elimille ja riippumattomille asiantuntijoille samoin kuin kaikille ihmisoikeusjärjestöille tai tiedotusvälineille, jotka haluavat vieraillla Krimillä ja arvioida sen tilannetta ja raportoida siitä; kehottaa Ukrainan viranomaisia yksinkertaistamaan ulkomaisiin toimittajiin, ihmisoikeuksien puolustajiin ja asianajajiin sovellettavaa menettelyä, jolla näille myönnetään pääsy Krimin niemimaalle;
7. katsoo, että Krimin tataarien oikeuksia on rikottu vakavasti kieltämällä Mejlisin toiminta ja toistaa painokkaasti kehoituksensa kumota kyseinen päätös ja sen vaikutukset välittömästi; pitää valitettavana Mejlisin johtohenkilöiden, kuten Ukrainan parlamentin jäsenen ja Saharov-palkintoehdokkaan Mustafa Džemilevin sekä Mejlisin puhemiehen Refat Chubarovin oikeudellista vainoamista ja uhkailemista pidättämisellä;
8. korostaa, että Krimin tataarit niemimaan alkuperäisväestönä ja heidän kulttuuriperintönsä näyttävät olevan sortotoimien ensisijaisia kohteita; kehottaa myöntämään esteettömän pääsyn Krimille Etyjin, Yhdistyneiden kansakuntien ja Euroopan neuvoston kansainvälisille elimille ja riippumattomille asiantuntijoille;
9. muistuttaa, että vaikka Krim liitettiin Venäjään laittomasti, Venäjä pitää siellä tosiasiallista valtaa ja on täysimääräisesti vastuussa oikeusjärjestyksen ylläpitämisestä Krimillä ja Krimin kansalaisten suojelemisesta mielivaltaisilta oikeudellisilta tai hallinnollisilta menettelyiltä;
10. ilmaisee syvän huolensa monista uskottavista lähteistä saaduista tiedoista, jotka koskevat Krimin liittämistä vastustaneiden paikallisten kansalaisten tahdonvastaisia katoamisia, kidutusta ja järjestelmällistä uhkailua, ja kehottaa Venäjää lopettamaan välittömästi vainon, tutkimaan tehokkaasti kaikki ihmisoikeusloukkaustapaukset, joihin kuuluvat myös tahdonvastaiset katoamiset, mielivaltaiset vangitsemiset, kidutukset ja vangittujen henkilöiden huono kohtelu, sekä kunnioittamaan kaikkien asukkaiden perusoikeuksia, kuten ilmaisuvapautta, uskonnon- tai vakaumuksenvapautta ja yhdistymisvapautta sekä oikeutta rauhanomaiseen kokoontumiseen; kehottaa tutkimaan välittömästi kaikki Krimin valtauksen aikana tapahtuneet katoamiset ja sieppaukset, myös Ervin Ibragimovin tapauksen;
11. muistuttaa, että Venäjän lainsäädännön mukaan Venäjän oikeusjärjestelmän tuomiovaltaa sovelletaan ainoastaan Venäjän alueella tehtyihin rikoksiin; pitää valitettavana, että Venäjän lainvalvontaviranomaiset ovat panneet vireille useita rikosoikeudellisia kanteita Ukrainan alueella ja Krimin alueella ennen sen liittämistä Venäjään tapahtuneista teoista;

12. panee tyytyväisenä merkille Ukrainan oikeusasiamiehen äskettäisen vierailun Krimille tapaamaan vankeja; pitää valitettavana, että oikeusasiamies ei saanut tavata kaikkia heistä, ja toivoo, että hän saa tulevien vierailujensa aikana esteettömästi tavata Krimillä olevia sekä Venäjän federaation alueelle siirrettyjä ukrainalaisia vankeja;
13. kehottaa myöntämään Etyjin edustajille ja muille kansainvälisille ihmisoikeustarkkailijoille ja kaikille humanitaarisille toimijoille rajoittamattoman, turvallisen ja esteettömän pääsyn Krimin niemimaalle sekä perustamaan riippumattomia seurantamekanismeja ja tarjoamaan vaadittavaa humanitaarista ja oikeudellista apua; antaa tukensa Ukrainan johtamille aloitteille, joiden tarkoituksena on käsitellä näitä asioita YK:n ihmisoikeusneuvostossa ja yleiskokouksessa; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ja EU:n edustustoa Venäjällä seuraamaan tarkasti ukrainalaisia poliittisia vankeja koskevia oikeustapauksia ja raportoimaan heidän kohtelustaan heidän tutkintavankeutensa aikana; on huolestunut tiedoista, joiden mukaan on annettu rangaistuksenomaista psykiatrista hoitoa; odottaa, että EU:n edustusto, ulkosuhdehallinto ja jäsenvaltioiden suurlähetystöt seuraavat tarkasti oikeusmenettelyjä Venäjällä olevia Ukrainan kansalaisia vastaan sekä pyrkivät pääsemään tapaamaan näitä ihmisiä ennen näitä oikeudenkäyntejä, niiden aikana ja niiden jälkeen;
14. tuomitsee vallitsevan käytännön, jossa vangittuja henkilöitä siirretään Venäjän syrjäisille alueille, sillä tämä heikentää huomattavasti heidän mahdollisuuksiaan olla yhteydessä perheisiinsä ja ihmisoikeusjärjestöihin; korostaa, että käytäntö rikkoo voimassa olevaa Venäjän lainsäädäntöä, erityisesti rikosoikeudellista täytäntöönpanoa koskevaa lakia, jonka mukaan tuomiot olisi suoritettava alueella, jolla tuomitut asuvat tai jolla tuomio annettiin; tuomitsee käytännön kieltää konsuliviranomaisten käynnit vangittujen henkilöiden luona ja kehottaa viranomaisia sallimaan tällaiset käynnit ehdoitta; kehottaa sallimaan Punaisen Ristin kansainväliselle komitealle pääsyn vallattujen alueiden vankiloihin ja kunnioittamaan vangittujen henkilöiden oikeuksia olla säännöllisin väliajoin yhteydessä sukulaisiinsa ja ystäviinsä sekä kirjeitse että vastaanottamalla vieraita;
15. korostaa myös, että Ukrainan on tarpeen varmistaa siirtymään joutuneiden Ukrainan kansalaisten oikeuksien ja tarpeiden suojele, myös heidän oikeutensa äänestää ja nauttia täysimääräistä oikeudellista ja hallinnollista suojaa omassa maassaan;
16. pitää myönteisenä, että Venäjän korkein oikeus päätti 22. helmikuuta 2017 kumota Ildar Dadinin saaman tuomion toistuvasta osallistumisesta luvattomiin mielenosoituksiin, esimerkiksi Ukraina kohdistuvien Venäjän sotatoimien vastaisiin mielenosoituksiin, ja vapauttaa hänet tutkintavankeudesta Euroopan parlamentin annettua 24. marraskuuta 2016 päätöslauselman¹, jossa häntä puolustettiin;
17. kehottaa ihmisoikeuksista vastaavaa Euroopan unionin erityisedustajaa kiinnittämään jatkuvasti huomiota Krimin niemimaan ihmisoikeustilanteeseen; korostaa, että Euroopan unionin on yleisesti tarpeen toimia näkyvämmiin, tehokkaampiin ja ennakoivampiin kestäväseen rauhanomaisen ratkaisun edistämiseksi;
18. kehottaa EU:ta tukemaan Krimiä koskevia Ukrainan ja Krimin tataarien samoin kuin eurooppalaisen demokratia rahaston ja Radio Free Europe/Radio Liberty -radiokanavan mediahankkeita sekä Ukrainan ja Krimin tataarien puolustamiseksi toteutettavia

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0446.

mediahankkeita sekä muita aloitteita, joilla pyritään suojelemaan heidän kulttuuriperintöään;

19. kehottaa kohdistamaan räikeistä ihmisoikeusloukkauksista vastuussa oleviin henkilöihin lisää rajoittavia toimenpiteitä, kuten jäädyttämään heidän varansa EU:ssa sijaitsevilla pankeilla;
20. kehottaa kaikkia osapuolia panemaan Minskin sopimusten määräykset täysimääräisesti täytäntöön, muun muassa lopettamaan sotatoimet Donbassin alueella ja vaihtamaan panttivankeja sekä vapauttamaan ja palauttamaan kaikki vangitut viipymättä; palauttaa mieliin Venäjän hallituksen erityisen vastuun tästä asiasta;
21. vaatii tarkastelemaan mahdollisuutta luoda neuvotteluille, joissa keskustellaan Krimin valtauksen purkamisesta ja joissa EU olisi mukana, kansainvälinen malli, joka perustuisi humanitaariseen oikeuteen, ihmisoikeuksiin ja kansainvälisiin periaatteisiin;
22. kehottaa neuvostoa etsimään keinoja, joilla Ukrainaa voidaan tukea oikeuskäsittelyssä Venäjän federaation saattamiseksi vastuuseen terrorismin tukemisesta Ukrainan itäosassa ja etnisiin ukrainalaisiin ja Krimin tataareihin kohdistetusta syrjinnästä vallatulla Krimillä;
23. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioille, Ukrainan presidentille, Ukrainan ja Venäjän federaation hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvoston parlamentaarille yleiskokoukselle ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle.